

Nr 269.

Av herr **Nylander**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 143, angående vissa inrikes postavgifter.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 143 angående vissa inrikes postavgifter föreslås bl. a., att högsta medgivna vikten för inrikes korsband, innehållande varuprov, må höjas från 350 till 500 gram. Till stöd för denna framställning anför departementschefen följande:

Beträffande inrikes korsband innehållande varuprov är genom kungörelse den 30 maj 1919 bestämt bland annat, att högsta medgivna vikten skall utgöra 350 gram. I skrivelse till Kungl. Maj:t den 6 december 1921 i fråga om tillämpning av vissa utav världspostkongressen i Madrid meddelade bestämmelser m. m., har generalpoststyrelsen, under meddelande att högsta medgivna vikten för varuprov i den allmänt internationella postutväxlingen höjts från 350 till 500 gram, föreslagit motsvarande höjning i den inrikes utväxlingen. Då det givetvis är önskvärt, att för varuprov, som försändas inom Sverige, är medgiven lika hög maximivikt som för dylika försändelser, vilka från utlandet kunna sändas till Sverige, anser jag mig böra biträda generalpoststyrelsens ifrågavarande förslag.

Den föreslagna vikhöjningen för korsband med varuprov är sålunda avsedd att bringa överensstämmelse mellan inrikes och utrikes trafik i detta avseende och att vid försändelse av varuprov till ort inom Sverige bereda svenska avsändare samma förmåner som utländska avsändare. Det förefaller då anmärkningsvärt, att samma synpunkter icke fått göra sig gällande beträffande övriga inrikes korsband.

Enligt det internationella världspostavtalet uppgår högsta vikten för korsband i allmänhet, som befordras i internationell trafik, till 2 kg. och vid den av departementschefen omnämnda världspostkongressen i Madrid beslöts ytterligare, att försändelse, som innehåller enstaka exemplar av

tryckt bokarbete, får väga ända upp till 3 kg. och ändå behandlas som korsband. För korsband, som försändas inom Sveriges gränser, är däremot högsta vikten begränsad till 500 gram, och häri föreslås i den kungl. propositionen ingen ändring.

Det kan dock icke vara tvivel underkastat, att denna maximivikt för korsband ur många synpunkter måste betraktas såsom alltför låg. Beträffande vissa slag av försändelser, som kunna behandlas som korsband, kan avsändaren visserligen anlita den utvägen, att han delar upp försändelsen på två eller flera för att icke överskrida maximivikten för korsband. Men då det, såsom ofta är fallet inom vårt affärliv, gäller att till olika håll distribuera ett mycket stort antal försändelser, leder detta delningsförfarande till ökad arbetskostnad och tidsförlust för avsändaren och till avsevärt ökat besvär och följaktligen ökad kostnad för postverket, som därigenom nödgas behandla och befordra ett större antal försändelser.

Härtill kommer, att delningsförfarandet icke kan tillämpas beträffande sådana försändelser som böcker, kataloger och dylikt, vilka artiklar som bekant utgöra en mycket väsentlig del av korsbandstrafiken. Inom det nutida affärlivet förekommer ofta, att affärsfirmor utarbета detaljerade, illustrerade kataloger över de artiklar, de föra i marknaden, och det kan i många fall icke undvikas, att dessa kataloger, om de skola fylla sitt syfte, måste erhålla en vikt, som överstiger de ödesdigra 500 grammen. Om firman vill utsända dessa kataloger genom postverket, har den därför ingen annan utväg än att låta dem behandlas som postpaket, eller ock att uppdelat katalogen i två volymer, om så låter sig göra.

Däremot kunna firmor exempelvis i Tyskland och Frankrike obehindrat sända sina kataloger till Sverige såsom korsband, då i den internationella utväxlingen maximivikten för korsband är 2 kg. och för enstaka tryckt bok 3 kg. Om en firma i Berlin hitsänder en katalog om exempelvis 700 grams vikt, befordras den för korsbandsporto (80 pf. pr 50 gram, i detta fall alltså 11 mark 20 pf., det vill säga enligt nuvarande valutakurs cirka 13 à 14 öre). För en firma i Paris blir motsvarande avgift 1 franc 40 centimes, det vill säga omkring 46 à 50 öre. Men en firma i Stockholm, som vill sända en liknande katalog till Södertälje, får sin försändelse behandlad som ett-kilograms-paket och måste betala 80 öre i porto. Om katalogen vägt endast 500 gram, skulle den behandlats som korsband och dragit en avgift av endast 25 öre. Här föreligger ett, som det förefaller, omotiverat språng inom postavgiftskalan från högsta korsbandsavgiften, 25 öre, till lägsta paketavgiften, 80 öre. Då inom vårt land många affärs-

firmor distribuera dylika försändelser i mycket stor utsträckning, är det lätt att inse, att denna stora skillnad måste bli av största betydelse för deras ekonomi. Det må här erinras om, att frågan är av stor vikt även för förläggarfirmer, tidningsföretag m. fl., vilkas distributionsverksamhet i många fall försvåras och fördyras genom den låga maximivikten för inrikes korsband. En höjning av viktgränsen skulle alltså även vara av en viss kulturell betydelse.

För postverkets ekonomi torde en höjning av viktgränsen för korsband icke spela någon väsentligare roll, då resultatet av höjningen endast torde bli en ökning av korsbandstrafiken och större utbyte av densamma på grund av, att den högre tillåtna vikten medför i motsvarande grad ökad portoinkomst, utan att pakettrafiken i motsvarande mån minskas. Ty det är givet, att affärsmännen, i synnerhet under nu rådande depressionstid, i det längsta undvika att sända ut artiklar av ifrågavarande slag såsom postpaket och i stället söka distribuera dem på andra sätt, utan anlitan av postverket. Det måste givetvis ligga i postverkets intresse, att även korsbandstrafiken blir så livligt frekventerad som möjligt, och det kan naturligtvis icke förutsättas, att det är postverkets mening att tvinga allmänheten att i större utsträckning frångå det för densamma mindre kostsamma och för postverket bekvämare korsbandssystemet för att i stället anlita paketbefordran. Det är vidare att märka, att korsbandsförsändelse avsändes endast, då avsändaren är beredd att avstå från varje ersättningsanspråk, i fall försändelsen skulle gå förlorad efter att ha överlämnats till postverket. Om avsändaren vill bibehålla rätten att fordra ersättning i sådana fall, låter han sina försändelser behandlas som paket, vare sig de väga över eller under 500 gram.

Det bör även här framhållas, att den nuvarande maximivikten, 500 gram, infördes först 1919. Dessförinnan gällde även inom Sverige den internationella högstviktsatsen, 2 kg. Det skulle betyda en vällovlig strävan att återinföra normala förhållanden på detta område, att nu återställa överensstämmelsen mellan internationell och svensk trafik i detta avseende.

Då Kungl. Maj:t i sin proposition, i enlighet med generalpoststyrelsens hemställan, i fråga om korsband med varuprov föreslagit bestämmelser i överensstämmelse med det internationella världspostavtalet, förefaller det naturligt, att samma tillvägagångssätt följes även beträffande övriga korsband. Huvudsaken är emellertid, att det åtminstone åstadkommes en mjukare övergång mellan det högsta korsbandsportot, 25 öre, och det lägsta paketportot, 80 öre, i inrikes trafik. Skulle oöverstigliga hinder för närvarande

ställa sig i vägen för att höja maximivikten för inrikes korsband till samma gräns, som gäller i den internationella utväxlingen, 2 resp. 3 kg., kunde man därför eventuellt tänka sig en höjning av inrikes korsbandsvikten från nuvarande 500 gram till exempelvis 1 kg. Härigenom skulle åtminstone en väsentlig del av de olägenheter, som här ovan berörts, bli undanröjda.

Med anledning av vad sålunda anförts, får jag hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att högsta medgivna vikten för korsband, innehållande trycksaker, skall från och med den 1 oktober 1922 utgöra 2 kg. samt för försändelse, som innehåller enstaka exemplar av tryckt bokarbete, 3 kg.

Stockholm den 29 mars 1922.

Erik Nylander.
